

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. V. Tertium, preces & orandi studium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

statis, tam sincerus amor. Quod vel hinc etiam luculentè pateat.

Adolescens etiamnum, liberali admodum & venustâ erat facie, ita tamen ut in eo nobilissimam fecerit mixturam Pudicitia & forma. Hoc ejus virgineum decus cacodemon isto sibi stratagemate sumpsit expugnandum. E gynæceo feminæ magni nominis, insigni juvenis pulchritudine in benevolentiam parum pudicam inflexa, ad convivium Godefridum specie honoris vocavit. Adest vocatus, nec tamen solus (ut res tam periculo careret, quàm suspicione) sed unâ secum vitæ suæ moderatorem adducit. Hunc præ omnibus benignæ invitationes & crebra pocula petebant. Hoc enim nequissimâ vafritie agebatur, ut is omnium minimè gressum è domo moliri posset, qui primus deberet; itaque cogitur cum commisso sibi juvene illic pernoctare. Res è voto successit, nam probè appotum, & jam vacillantibus vestigiis, articulisque subidentibus labentem, in proximum conclave, blandè cubitum trahi iusserunt. Ita & juvenis eâ nocte pedem domo efferre prohibitus est: & quia nil mali suspicabatur, ipse quoque ad lectum tali hospite dignum deduci se passus est. Cum verò adultâ jam nocte quies & silentium teneret, cubiculum sopiti juvenis furia illâ libidine accensa læneo passu irrepit, jamque proximâ lectum quâ verbis, quâ gestibus, adolescentis innocentiam ad flagitium invitavit. Hic castissimus juvenis, velut ad Stygii monstri aspectum evigilat, & mox horrendum vociferans, è lecto, ut erat lineis solum femoralibus & indutio vestitus, profiliit, impuris manibus semet extorquet, & omni veste aliâ relicta, ex infidiosa domo evolvans, in vicini aedes, velut in asylum transfugit, ubi reliquum noctis inter preces & gratiarum actiones, pro obtentâ Castitatis palmâ exegit. O factum dignum æternis annalibus! O Nicetæ, sunt qui tecum saltem certare velint, si superare non possint! O Ægypti Prorex Josephæ, tuæ virtutis amulum agnosce! O Ædesime, penè redivivum Nicetam tibi sisto in hoc juvene. Pronissimum mihi est credere, Godefridum post tam nobilem victoriam, eum à Deo favore imperasse, quem Thomas Aquinas, cui lumbos strinxerunt Angeli; ut aut nullam deinceps carnis rebellionem senserit, aut facili negotio represserit. Neque tamen noxiâ securitate castimoniam suâ filius, diaboli technas timere desuit. Scivit quod supra monuimus, virginem à bello nunquam cessare. Ideo in domum suspectæ pudicitia aliâ invitatus Malim, inquit, leprotrophium subire & eum leprosis cenare, quàm vel semel castitatis periculo, aedes illas ingredi, meque sponte in ignem præcipitare. Nec aliter fecit quàm dixit, & rigida virtutis exemplo perpetuam sibi Continentiam stabilivit, in sui corporis tormentum variè ingeniosus. Solebat namque cingulum ferreum insuper aculeis asperum ad nudos lumbos appressus gestare. Armilla ipsæ, si quando iis usus, non lascivæ instrumenta, sed Castimoniam, ostentationem nullam præferebant, sed virtutem tegebant. Siquidem sub hoc tortili auro carnificina manuum latebat, quæ maluisent metallo tam nobili non indui, quàm abditis sub eo aculeis affidue compungi. Godefrido certè sua Castitas non gratis constabat: verberibus, jejuniis aliisque rigoribus, corporis animique florem & emeruit, & retinuit. Sed vericulum monet: *Lectio, flagra, preces* — de lectione & flagris diximus. Ad preces me verto.

CAPUT V.

Tertium INCONTINENTIAE antidotum,
PRECES & ORANDI STUDIVM.

A Nachoretam senem (ut Pelagius refert è Græco) consilens quispiam de animi sui latente malore:

A quid ego, inquit, faciam! cogitationes meæ non nisi ad libidinem me trahunt, nulla mihi ab eis est quies, nec per horulam quidem & hoc non leviter me affligit. Cui Tentatio-
senex: Quando, inquit, daemones ejuscemodi cogitationes ingerunt, ne colloquaris cum animo, quia daem-
num est talia suggerere; tum, suggesta identidem regerere. Penes te est, hos hospites aut admittere, aut ingredi volentes ejicere. Modò resistas, invito tibi consensum vi nullâ extorquebunt. Ad quæ juvenis: Atqui, mi pater, inquit, debilis sum, & tam potenti affectui vix resisto, vincor. Atqui nemo, inquit senex, hic vincitur, nisi volens. Et scis quid fecerint Madianitæ? filias suas ad
omnem illecebram compas & ornatas, in oculis Israël-
litarum quasi venales proposuerunt. Ita quidem allicere potuerunt ad turpe nefas, neminem cogere. Israëlitis omnibus integrum erat, non perire. Multi, quibus lex divina cordi fuit, non tantum Venerem hoc illicium contempserunt, sed alios etiam, illecebroso spectaculo
B captos, ultione laudabili puniverunt. Sic & nobis agendum. Fucatis tibi diabolus cogitationes prostituit? Contemne, non responde, despuce in illas sordes; surge, ora, & clama: Fili Dei miserere mei. Ad hæc iterum juvenis: Ecce pater, inquit, & oro, & meditor, & clamo, sed sine omni gustu; lapis sum, non moveor. Tu tamen, inquit senex, nihilominus & ora, & meditare, & clama. Incantator sæpe vim verborum quæ pronunciat, ignorat, ac sentit eam incantatus serpens, & velit nolit, humanæ voci se subicit. Ita nobis quantumvis faxeum cor sit, & ad preces insensile, sentit tamen eas cacodæmon, terretur, & fugatur. Tu igitur ora, et si silex tibi videaris.

§. I.

S Alomon, illud opulentia & sapientia prodigium, & si solus hic loquatur, satis persuadeat: *Sciri, ait, Sap. cap. 3, quia aliter non possem esse contrarius, nisi Deus der, & hoc ipsum vers. 21.*
erat sapientia, scire cuius esset hoc donum: adi dominum & deprecatus sum illum. Nobilissima gemma est castitas & pudicitia, tolerabili tamen & legi venditur pretio; pete illam à Deo, & jam emisti. Omnis quidem virtus, minus à Deo est, singulari tamen ratione Castitas, idcirco precibus ardentissimis petenda est à liberalissimo domino, qui sic rogatus, menti allucet, ut vicina pericula prævideat; voluntatem afficit, ut congrua malo remedia constanter adhibeat; infrenem appetentiam sub legis imperium compellit; luctantem hominem confirmat ne ob pugna difficultatem, vincendi spem despondeat, sed opem cælo assuturam erecto animo confidat: qui denique novas identidem vires subministrat, ut is qui cæpit, hoc Castitatis stadium decurrat, promissumque Castitati præmium obtineat. Hæc Augustino causa Lib. 19.
fuit, sic efflictim precandi: *Deus meus, accende me. Contritionem jubet; da quod jubet, & jubet quod vis.* Confess. cap. 29.

Ille paradisi hospes, castissimus Paulus, virginitatis adeo erat amans, ut omnes sibi cuperet quàm simillimos, tamen & ipse has faces luteas sensit: *Datus est, inquit, mihi stimulus carnis meæ, Angelus Satana, qui me collaphizet: & quâ tandem ratione divinus hic homo ab hac carnis injuriâ se vindicavit? Precibus, & quidem ter repetitis: Propter quod ter Dominum rogavi, ut discederet à me. Qualls Ea demum oratio impetrat, quæ perseverat, quæ ignes oratio cam spirat: preces languidæ, nec hominem quidem ad as impetret. sensum fleunt, nedum Deum. Spiritus est Deus, & Ioan. c. 4, eos qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare. vers. 24.* Falsitas est illa, & turpe dissidium cùm lingua preces & verba demurmurat, mens interim à precibus aliena ad ludos & choreas evolat. Precari putes hunc hominem? os certè occupat, cor oritur, aut pejora tractat otio, & nescio quid aliud nugatur. Atqui hoc non est in spiritu adorare. His precibus Castitatis gemmam nemo impetraverit. Sanctissimus David precationibus assiduus exstians:

Psalm. 122.
v. 1. & 2.

exaltans: Ad te, inquit, levavi oculos meos, qui habitas in celo: ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum, sicut oculi ancille in manibus domine sue, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec miseretur nostri. In manibus, inquit, domini, stant oculi servorum, non in facie. Nimirum hic oculatorum conjectus petit ut accipiat, ad hanc dextram pervolat, ut eam aperiat ad dandum. Ita nos propterea oculos nostros in Dei manus statuamus, & Castitatis unionem pretiosissimum, violentiâ Deo gratâ extorqueamus.

§. II.

Oratio est
epistola
petitoria
auxilii in
obsidione
animi.

Militiæ dux, cui castrum commissum est defendendum, si quando videat à vicinis jam hostibus castrum obsidione cingendum, literas quamprimum perscribit ad arcis dominum: hostem in propinquo esse, de arce agi, se cum suo milite in periculo versari, nisi quam celerrimè submittatur auxilium: proinde rogare se, ut si quidem dominus arcem suam velit salvam, majores copias & recentem militem, quam citissime possit, superpetitum mittat. Militiæ vivimus mi Adesime, & castrum suscepimus propugnandum, Animum. Varius hanc arcem incurrit hostis, maxime Cupido, Venerius ille jaculator, qui secum ingentia trahit agmina, tot occasionum, illecebrarum, tentationum. Heu cingimur saepe, ac undique magnis copiis obsidemur! Quid hic consilii? primum est, non differre; proximum, literas exarare, & cum iis tabellarium quamprimum amandare ad dominum. Nuncius noster, nostra est oratio; literas scribimus, cum ad Deum preces fundimus. Hic jurat expeditum & celerem esse. Quamprimum in periculo est Castitas, cum occasiones invitant, illecebre blandiuntur, cum tentationes incitant, mox ad Deum pervolet epistola; mox ardentissima preces concipientes in hunc ferè modum: & satis est quandoque vel unicâ tali precatione opem divinam polcere.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ.
Psalm. 50. v. 16.

O mi amantissime Domine succurre; pereō serva me. Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina. Psalm. 69. v. 2.

O Jesu castissime, de animæ meæ salute agitur, custodi me ne peream.

Ad te Domine levavi animam: Deus meus in te confido, non crubescam. Psalm. 24. v. 1.

O mi Jesu, ô Jesu fortissime defende me, à Satanæ laqueis erue me.

Illustra faciem tuam super servum tuum, saluum me fac in misericordiâ tuâ. Psalm. 30. v. 17.

O mi Deus, fons puritatis, amator castitatis, crea in me cor mundum & castum.

In te Domine speravi, non confundar in æternum; in iustitiâ tuâ libera me. Psalm. 30. v. 1.

O Jesu purissime, in cordis puritate conserva me. Complaceat tibi Domine, ut eruas me, Domine ad adjuvandum me respice. Psalm. 39. v. 14.

O Jesu desiderabilissime, totum me trahe ad te.

Potens est telum in cacodæmonem ardens oratio, quod etiam hinc discas. Unus è sodalitate Virginis Beattissime fuit (mihi rebus omnibus conjunctus) qui clam ad motus facibus in flagitium agebatur. Ter illum nocturna molitione Cacodæmon impetiverat; jam in virum procerus; mox intra virum procerus; mox intra virum procerus; denique virgine assimilata nihil virgineum meditabatur. In his angustiis deprehensus adolescens, quidquid armorum habuit hosti objicere, Præsidentem suam aliquando ingeminare; rursus cruce præcordia notare velle, sed irritò ferre conatu; nam torpebat exanimis pollex, & manus nihil virium retinebat. Ad ultimum lingua suppetias tulit, ut in clamato Numine redirent manus ad officium, & Sirenium

ora in fumum dilaberentur. Nec restinctum tamen ea fugâ incendium est, sed viventibus adhuc flammis adolecens conflagrabat. Ergo lecto se corripit, abiecitque humi ipse plectere se incipit. Ubi cum per horam decubisset, tandem ab incendio triumphavit.

Christus, quotidie precari nos iussit: Et ne nos inducas in tentationem. Sed & clausulam addi præcepit: Sed libera nos à malo. Tam rogandus est Deus ne incurramus periculum, quam ut evadamus. Et hæc oratio non à summis labris veniat, sed à pectore, & intimo sensu.

§. III.

Hic mihi duos velim consideres, in extremis pudicitie periculis, precantes: Josaphatum Regem, & Thomam Aquinatem tibi sisto. Decreverat Thomas, primum ætatis florem Deo ac pudicitie dicare. Parentes, ut hoc animi decretum rescinderent, blanditiis, minis, promissis, inauditis artibus castissimum pectus sibi sumperunt expugnare. Ictus vani, & in ventum abjere omnes. Obdurabat filius, destinati consilii tenax. Ergo validiore ariete quatendus fuit hic paries, dum corrueret, nec consilio defuit vigilantissimus Satan. Solum se agere putabat Thomas in conclavi, quod denum carcerem esse sensu periculosissimum. Eo enim immixta est puella, melioris formæ quam pudicitia, ipso vulu petulantiam confessa. Cœpit ea variè & blandè verecundissimum adolecentem ad flagitium invitare. Omnia in eâ loquebantur, vox, forma, gestus, oculi, vestes, vestium odor. Quot verba, tot jacula: quidquid dixerat, venenum erat.

O Thomas, quot in te sagittæ volant! singulæ mortem ferunt, vel unam admixtis plaça letalis erit. Equidem sensit eximius adolescens ad cor penetrare blandissimum hoc toxicum. Hic, velut in arenâ gladiator, consilium capit, æmulator NICETÆ, & mox ad Christum: Ne quælo finas, exclamat, Domine Jesu, & tu sanctissima Virgo MARIA, ut in oculis tuis turpissimum scelus committam. O mi castissime Jesu, ne permittas, ut ob spurcam libidinem, æternas cæli delicias vendam. Dixit, & è foco titionem rapuit, insidiatricem fugavit, cubiculo extrulit, oculis ostium, viri. Opportunius hæc pugna subsidium non habuit, quam preces ex adenti pectore petitas.

§. IV.

Scenam habuit periculosiorem Rex Josaphat, Regis Damaſci filius, & nisi eximia illius virtus, in eodem quasi theatro bis vicisset, plausum ab Angelis non tulisset. Sacra Christiana regius hic juvenis à Barlaamo Eremitâ didicerat, jamque mores alios & castiores præ se ferebat, quam dum idola coleret. Abennero patri severior hæc vita filii non probabatur, ut qui aliud cælum non nosset, quam in fordidis volutari, & mergi volutariis. Cumque filium non unis machinis tentatum, sentiret inexpugnabilem, magorum suorum hoc eum stratagemate instituit adoriri. Removit ab eo famulitium omne aulicum, & solas quæ juveni ancillarentur puellas substituit. Hic mihi Samsonem da Davidem, da Salomonem, & videamus, num duret sceleris purus inter corruptelas. Nec Josaphat pectus adamante aut chalybe stetit, cœpit sentire pellacias, cœpit astutare, tandem libidinis incendium pectore circumtulit, ut huic exinguendo se parem non crederet. Generosè quidem contra tot hostes luctatus est: & jam Deum objectabat animo, jam Deileges: modò inferos cogitabat, modò cœleste præmium: non minùs tamen Veneræ faces animum incendebant. Ita nec Deus, nec inferi, nec cælum, neque spes, neque metus impuram flammam multum adeò mitigabant. Ultimum & præsentissimum visum est mali remedium, in preces se sternere, precibus Ergo manus oculosque cælo attollens: O Deus, inquit, spes

spes desperatorum, respice & miserere: tu omnia potes, A
miserere in omnes. Vide, Domine, quæ patiar; meæ
me cogitationes occidunt. Perii, nisi tu adjuves. Cordis
& corporis pudicitiam servare cupio, sed expugnor, nisi
tu defendas. O mi Deus, tuus sum; pereuntem à lapsu
revoca: tibi vivam, tibi moriar. Adfuit benignus Deus
sic calidè oranti, & impurarum cogitationum agmen
subito evanuit. Nec tamen precari desit jam victor ju-
venis, sed ab eo tempore (valedicebat jam dies) ad alte-
rum usque solem in precibus pervigilabat.

§. V.

Sed necdum omni periculo defunctus est Josaphat.
Acerbior & longè periculosior instabat pugna.
Abennero patri jam antè dono venerat puella, regis fi-
lia, bello capta; sed pulchritudinis tam eximie, ut om-
nem ejus ævi formam exingere, & panem Dea esse cre-
deretur. Et hæc, tragædia caput statuebatur, mago re-
gio strenuè adlaborante. Hic, ut certior veniret victo-
ria, carmine magico cæcæ demonem in puellam immi-
sit, ut sic junctis operis institueretur stratagemata, nulli
eludendum. Adest ergo personatus diabolus sub venu-
stissimâ larvâ, & ut immitius pugnaret, blandissimam
prædebat pacem. Puella ad omnem dolum ingenio
versatili erudita, religionis Christianæ cupidissimam se
dextrè simulabat. Volebat Orcinianus plicator, Satan,
eam hamis escam imponere, quam sciebat appetituros
hos tales pisciculos. Josaphatus juvenis præclaram hanc
ratus occasionem servandi ab Orco hominis: nihil equi-
dem se malle ajebat, quàm ut plurimi secum ab idolis ad
Christum transirent. In eam rem utrimque prolati ser-
mones. Puella sensim veritati cedere, & expugnari se
callidissimè mentita, in se quidem nil futurum moræ,
quin sacro fonte lustranda in leges Christianas juraret, si
modò regis juvenis reginæ conjugium dignaretur non
aspernari. Fortunam sibi regiam, non sanguinem deesse.
Putare se verò, à Christianis non fortunam, sed vir-
tutes & animum in dote numerari. Parentes sibi, &
avos, atque avos, & horum majores fuisse reges. Opu-
lentiam regiam bello nonnihil accisam, aut mutatam
esse: credere se tamen, non sine dote venturam; si pro-
bitatem conjugii futuro adferret. Ah, Josaphate, ah, ahi
non periculo tantum, sed ruinæ vicinior nunquam
fuisse!

Stabat juvenis, & venusti sermonis prudentiam non
sine tacitâ commendatione mirabatur, & ut sit, oculos
suz stationis oblitus, in loquentis vultum subinde obli-
quabat. Et ne adeò alienus foret ab honestissimis nu-
ptiis, cepit fallacissima Siren, nescio quas sententias
(à magistro diabolo eas dicerat) ex Evangelis in me-
dium recitare, ipsius Christi præsentia nuptias com-
mendatas asserere, honorabile conjugium & immacu-
latum totum extollere, multa demum in conjugii lau-
des garrire.

Ad aures & ad oculos talem oratorem admittere, & D
non persuaderi, divinæ est potentia, non levitatis hu-
manæ. Forma vel muta, eloquentissima est oratio; quod
vult, impetrat. Ubi jam verborum mel affunditur, &
eblandiens animum suada facundia conjungitur, sine vi,
quidquid dicitur, persuadetur. Saxum antea videri po-
terat Josaphatus, & immota rupes ad omnem libidinis
impetum; sed lascivus daemon tantâ sordentium flam-
marum vi hanc rupem vallavit, ut & ipsa instar solutæ
arenæ desfluere cœperit, & minui. Nondum quidem
prostratus Josaphat, hoc uno tamen victoriam sibi fecit
incipitem, quia cœpit dubitare. Decretum erat ei
antea intactum servare corpus ab omni feminâ; jam ve-
rò vacillare, turbari, anxius hæsitare, necurbationi sa-
tis resistere, nec dubitationem expedire.

§. VI.

Digressâ ab se Oratrice illâ pestilentissimâ, quia ipse
unus, & acculatoris, & patroni partes sustinuit,
ideo ipse sibi & objicere, & objecta diluere, secumque
ipso plurimum luctari cœpit, & in utramque partem
fluctuare, demum se solum sic affari: Nil, inquit, inho-
nesti à te petitur; conjugium proponitur, & quidem
non dispar: Regina est quæ sponsum quaerit, nec leges
Christianæ contradicunt.

Id quidem verum est, sed meministis quid te docue-
rit Barlaamus? *Omnis ponderatio non est digna continentis anima.* Eccli. c. 26. vers. 20.

At hic occasio est lucranda animæ, & puellæ regiae ad
Christum traducenda.

O mi Josaphat, hoc non est lucrari animas, tuam ne-
gligere ut acquiras alienam. Nosti illud: *Quid prodest ho-* Matt. c. 16.
mini, si mundum universum lucretur, anima vero sua detrimen- vers. 26.
tum patiatur.

Sed non est omnium, vivere ut virginem, ut Ange-
lum. Rectè hoc quidem dicitur, sed qui declinat virgi-
num certamina, nec præmia desideret virginibus pro-
missa.

At durum est in continuâ luctâ vivere; sibi ipsi sem-
per contradicere. Durum est, sed gloriosum est, & res
una omnium Deo dignissima.

Credibile tamen est, multos sanctissimos homines
in conjugio fuisse servatos, qui alioqui perjissent. At non
minus credibile, multos in conjugio perjisse, qui si casti
vixissent, servati fuissent.

Sed fac, prout destinavi, sic incipiam: quis scit an sic
finiam? aliud est inchoare, aliud ad finem perseverare.
At istud Deo permittendum est, hoc ipsi erit cura. Qui
suasit incipere, juvabit etiam finire.

Sed repugnat natura. Corrupta, non integra: & Deus
naturâ longè potentior est.

Sed quid faciam? uror, ardeo, cogitationibus pesti-
mis, jam diu mens incenditur; sævit in medullis fax Sty-
gia. At hunc æstum igne Christi superare potes: hoc ta-
le incendium Christi sanguine potes extinguere.

Sed nunquid unus aliquis ex Apostolis dixit: *Qui ma-* 1. Cor. c. 7.
trimonio jungit virginem suam, bene facit? Ita est, sed idem
omnino Apostolus addidit: *qui non jungit, melius facit,* vers. 38.
& bonum est homini mulierem non tangere.

Sed an non aliqui Apostolorum uxores habuerunt?
Habuerunt, sed inter illa omnia quæ Christi causâ re-
liquerunt, etiam uxores fuerunt: sic Apostoli omnes
erant virgines, vel post nuptias continentes.

Sed an non Pauli vox est? melius est nubere quàm
uri. Ejusdem tamen & hæ voces sunt. *Volo autem omnes*
homines esse sicut meipsum: Dico autem non nuptiis & viduis,
bonum est illis si sic permaneant, sicut & ego.

Heu quid faciam? utinam virginem illam regiam
nunquam ad aures, nunquam ad oculos admisisset.

Hoc forsitan melius fuisset, sed nec sic quidem omnis
victoria desperanda est.

At forma illius animo meo identidem oberrat. At
nunquid non formosior est Deus, à quo rerum omnium
forma & pulchritudo, velut è mari stilla unica, aut gut-
tula est?

Ah, ferendo non sum, si diutius duret tam vehemens
cogitationum pugna!

Hic Deus providebit: feramus hodie, quod nos ferre
vult Deus, ipsi cura est de crastino.

Sed num miscellam illam virginem in Stygii draconis
faucibus hæcere sinam?

Sed num etiam oblitus es, quantis te periculis obje-
cxit mulierum familiaritas: vix evasisti, & egressum co-
gitas: nemo verius periculum judicat, quàm qui exper-
tus est.

Sed Christianum est, alienæ salutis curam agere.
Suz,

suæ, ante omnia. Speciosissimos titulos excogitat caro, quibus suam turpitudinem vellet: mille veritatis intruit, ut fallat.

Diu secum ipse in hunc modum luctatus est: recitâ contentionem. Demum invenit virtute viam, & ipsa sibi necessitas reperit exitum. Ad preces iterum, velut ad sacram anchoram confugit. Precibus & lacrymis diu intentus in soporem solvitur. Hic ea vidit, ut expectatus, & fletet præ lætitiâ, & præ Numinis reverentiâ tremere. Inde omnis, inquit Damascenus, confectio mulieris pulchritudo, cæno & sanie sudor ipsi visa est. Ita codæmonum insultus acerrimi repressi sunt precibus. Ergo, mi Deus, continentiam jubes; da quod jubes, & jube quod vis. Sed precibus recte jungitur Confessio.

CAPUT VI.

Quantum INCONTINENTIÆ antidotum,
CREBRA PECCATORVM
CONFESSIO.

Prov. c. 22. vers. 11. **Q**ui diligit cordis mundiciam propter gratiam laborum suorum habebit amicum Regem. Nihil æquè favores divinos emertur, quàm nitidam semper ac tertam habere conscientiam. Conscientiam verò ita puram non facile conservabit, nisi qui eam crebrius emaculaverit. Id frequens peccatorum confessio potest: hæc autem vix erit integra, si sit rara, ut verissimè dixerit Bernardus; *Computatio dilata; multa facit oblivisci.* Qui rationes suas raro inspicit, vix est ut non aliquid pertranseat connivente oculo; & sicut acutiores illi sunt, qui, si non quot diebus, quor hebdomadibus saltem suarum rationum libellum relegunt, ita vitæ plerumque purioris sunt, qui conscientia navos, singulis hebdomadibus ad sacerdotis aures deponunt: *Velox confessio, velociter medicinam facit.* Et hæc prima frequentioris Confessionis causa est. Do & alteram.

Præservat à lapsu. Sunt quotidiana delinquendi pericula, quibus expositi vivimus. Diabolus, Caro, Mundus, noti hostes; tentant, vellunt, rogant, alliciunt, renitentes urgent, trahunt, tantum non cogunt, & hoc unum agunt, ne boni simus, nec Conscientia maculas tam studiosè observemus, easque non nisi tardè & segniter eluamus. Quid tibi cum tam delicatâ & tenerâ conscientia (ajunt illi deceptores nostri) habebis semper quod agas. Aeternum tibi creas negotium, & simul molestissimum semper erit, quod abstergas, & nullum laboris reperies finem. Non subolet hic tibi quid machinentur hostes tui? hæc consilia sunt segeta diaboli in amicum vestiti. Si nolis ea tibi obesse, detege. *Qui denudat arcana amici, fidem perdit.* Amicitiam simulat cacodæmon; tu cuncta ejus arcana pande, confessione quàm creberrimâ, & lavatum hunc amicum facillimè vitabis. Quod Bernardus de Communionis, idem ferè de Sacramento Confessionis asseri potest: *Duo illud Sacramentum, inquit, operatur in nobis, ut videlicet & sensum minuat in nimis, & in gravioribus peccatis tollat omnino consensum.* Consilium Tridentinum affirmat eos, qui hoc sacramentum debitâ præparatione obeunt, cultodine statim succumbant temptationibus, & multò facilius in viâ virtutis, cautiore jam & vigilantiores, progrediantur. *Eccl. c. 27. vers. 17.* *In cœna Domini de baptis & ablut. pedu.* Ipsa verò (sunt verba Concilii) hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, gravis quidem videri posset, nisi tot tantisq; commodis & consolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc sacramentum accedentibus, per absolutionem certissime conferuntur. Locuples testis experientia est iis in urbibus, ubi crebrioris confessionis usus, multo per omnem vitam sine gravioribus peccatis agere.

Sed & tertiam causam subjicio, cur conscientia cre-

A briori confessione purganda sit. Id luminis in hoc Pœ-Mentem nientia Sacramento acquiritur, quo peccata eorum. Illuminat. que origines longè facilius discernuntur. Initium est salutis, notitia peccati. Nam qui peccare se nescit, corrigi non vult: deprehendas te oportet, antequam emendes. Existimas tu, aliquid de remedio eos cogitare, qui mala sua virtutum loco numerant? quidam vitis gloriantur. Ideo quantum potes, te ipse coargue, inquire in te, accusatoris primum partibus fungere, deinde judicis, novissimè deprecatoris, aliquando & te offende. *Senec. ep. 121. fin.* Votum est vatis regii: *Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, nequando dicat inimicus meus: pravalui adversus eum.* Conciones publicæ si quos feriant ad emendationem, hoc ipso minùs feriunt, quòd feriant multos; ea verò monita quæ à Confessario suggeruntur cavendis vitiis, in concionis vicem sunt, tantò efficaciora, quantò minùs multis dicuntur, cum uni soli dicantur. *Prov. c. 21. vers. 8.* *conflia.* Bellum tibi propudiciâ diu felix non erit, nisi ad illud te disponas exomologesi crebriore, in quâ etiam consilium capias de Castimonie hoste felicius vincendo. Hostis certè vaferrimus est, & ferè inquilinus, nec in ullâ uspiam arenâ, tam præfenti opus consilio, quàm in hac.

§. I.

His quarta accedat causa. Piacularis confessio nunquam repetitur sine novo divina gratiæ augmento. Quantum Deo displicet impudentia peccantis, tantum ei placet verecundia contentis. Verè Bernardus; *De inu. dem. c. 1.* *Omnis, inquit, spes venie & misericordie in confessione est; ne potest quis justificari à peccato, nisi prius fuerit confessus peccati.* Ex eo enim unusquisque justus esse incipit, ex quo sui accusator extiterit. Ideo Pipinus sub Dagoberto Galliarum Rege, Major Domus, hoc est, Aulae Præfectus & à Rege proximis, vir probatissime vitæ, famæque integerrimæ, & qui non immerito disciplina regum vocaretur, quoties de noxis confessurus venerat, sacrum hoc tribunal nudis pedibus accedere solebat, in signum seriæ penitentia.

Castit. servat. Vis etiam quintam causam? Qui recusat esse cautus, nec castus erit. Castissimos plerique videas quos cautiissimos. Castitas & Pudicitia omni vitio veneto tenacius quid sunt, & illis levi aut vitiantur, aut perduntur. At verò cautelas huic crystallino valè servando necessarias, maximè docet frequens Confessio; idè codæmon, ille technarum & mille artium magister, adè laborat, ut confessionem faciat invisam & gravem. Tædia ingerit, negotia obtrudit, varia caussatur, omnem movet lapidem, ut confessio & rara sit & frigida. Hæc, inquit veterator, exigua sunt; quid opus in minutissimis trepidare? quam tu conscientia lanienam patieris, si tantâ scrupulositate observes quævis minutula? Tu verò, mi juvenis, etiam minutissima cave, ni ad majora velis prolabi. *Eccl. c. 30. vers. 1.* *Qui spernit modica, paulatim decidet: Nec cavebit magna, si negligat ea quæ videntur minuta.*

Huic sextam etiam causam adjungo. Quies & gaudium Conscientiæ, non nisi à crebra Confessione est. *Anim. queret. peccata. 120. ma. cap. 37.* Omnia, inquit Bernardus, in confessione lavantur, conscientia mundatur, amaritudo tollitur, peccatum fugatur, tranquillitas redit, spes reviviscit, animus hilarescit; post Baptismum nullum aliud nobis constitutum est remedium, quàm confessionis refugium. Quotidie sordium aliquid contrahimus, quotidie inquinamur (ea hujus vitæ ratio est) & nisi contritas sordes eluamus creberrimè, nimium quantum augent, & pædè in immensum excreverunt, sic è gravis non multis arena maris. Regum optimus fuerat & sanctissimus David, quia tamen penitentiam distulerat, seipso inquit, me mala, quorum non est numerus, comprehenderunt, *Psalm. 51. vers. 10.* me iniquitates meæ, & non potui ut viderem. Multiplicate sunt super capillos capitis mei. Ejus generis sunt hæc sordes animi,